

Gemeente Zevenaar
Ter attentie van mevr. L. Werdmuller

Betreft: Toetsing archeologisch rapport

Datum: 3 september 2024

Voorliggend adviesverzoek

De adviesaanvraag betreft het toetsen van een archeologisch rapport:

C. de Jong, 26 april 2022: *Scholencluster, Vestersbos 4, Zevenaar, gemeente Zevenaar: een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen in de verkennende en karterende fase*
Bureau voor Archeologie Rapport 1181.

Bij de toetsing is de KNA en het Handboek Archeologie leidend.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat de bodem bestaat uit crevasse- op komafzettingen op de Laag van Wijchen op Pleistocene rivierafzettingen. In deze afzettingen kunnen archeologische resten aanwezig zijn. In de top van de crevasse-afzettingen kunnen resten uit de IJzertijd tot en met Nieuwe tijd aanwezig zijn, in komafzettingen kunnen resten uit het Neolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen aanwezig zijn en in de top van de Pleistocene afzettingen en Laag van Wijchen kunnen resten uit het Paleolithicum tot en met de Bronstijd aanwezig zijn.

Tijdens het booronderzoek zijn in het plangebied dertien boringen gezet met einddieptes tussen 300 en 400 cm -mv. De boringen bevestigen in grote lijnen de verwachte bodemopbouw. De bodem bestaat, van onder naar boven uit Pleistocene rivierafzettingen, oude oever- of crevasse-afzettingen, komafzettingen, crevasse-beddingafzettingen en crevasse-oeverafzettingen. De bovenste 75 en 145 cm van de bodem is verstoord. In het bovenste pakket crevasse-afzettingen zijn, zover intact, geen archeologische lagen aangetroffen.

In het noordoosten van het plangebied zijn in één boring houtskoolbrokken aangetroffen op 230 cm -mv (894 cm NAP). Door de aanwezigheid van deze archeologische indicator kan niet uitgesloten worden dat archeologische resten in het plangebied aanwezig kunnen zijn.

Advies Bureau voor Archeologie

Bureau voor Archeologie adviseert om bodemingrepen dieper dan 200 cm -mv (924 cm NAP, 894 cm plus een veiligheidsmarge van 30 cm) te vermijden. Indien dit niet mogelijk is, zal nader bepaald moeten worden of daadwerkelijk sprake is van archeologische waarden en in welke zone van het plangebied deze zich bevinden. Aanbevolen wordt dit door middel van een proefsleuvenonderzoek te doen, eventueel als variant begeleiding in verband met de diepe ligging (onder het grondwater) van dit niveau.

Opmerkingen

- Het rapport is inmiddels conform de wettelijke 2 jaar termijn aangeleverd aan Archis. Het rapport moet in die hoedanigheid als definitief worden beschouwd.
- Het laatste inzicht is dat de laag van Wijchen ook een potentieel niveau is. In het advies is niet expliciet rekening gehouden maar de laag van Wijchen wordt aangetroffen vanaf 240 cm beneden het maaiveld en valt daarmee onder de grens van 200 cm – maaiveld uit het advies.

Advies

De conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in de rapportage zijn navolgbaar. In het plangebied is de bodem verstoord tussen 75 en 145 cm -mv (1064 en 984 cm NAP). In het noordoosten van het plangebied zijn in één boring houtskoolbrokken aangetroffen op 230 cm -mv (894 cm NAP). Door de aanwezigheid van deze archeologische indicator kan niet uitgesloten worden dat archeologische resten in het plangebied aanwezig kunnen zijn.

Het plangebied kan ten aanzien van het aspect archeologie worden vrijgegeven tot een diepte van 2 meter onder het maaiveld/ 9,24 m NAP. Indien de bodemverstoringen dieper reiken moet er eerst worden gekeken of behoud *in situ* mogelijk is door planaanpassing/archeologisch vriendelijk (palenplan) bouwen. Graag ontvang ik vooraf het palenplan/funderingsplan ter goedkeuring ten

aanzien van het aspect archeologie. Is dit niet mogelijk dan dient er vervolgonderzoek plaats te vinden in de vorm van een proefsleuvenonderzoek dan wel archeologische begeleiding.

Afhankelijk van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek/de archeologische begeleiding kunnen de volgende verplichtingen worden opgelegd:

De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; of de verplichting tot het doen van vervolgonderzoek doormiddel van opgravingen op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; of de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring te laten begeleiden door een archeologisch deskundige; en de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden schriftelijk verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarden is omgegaan en het archeologisch aangetroffen vondstmateriaal te deponeren bij het desbetreffende depot.

Het rapport moet gezien de twee jaar termijn als definitief worden beschouwd.

Hoogachtend,

S. Diependaal MA
Regioarcheoloog gemeente Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal,
Westervoort en Zevenaar
Eusebiusbuitensingel 53
Postbus 9200
6800 HA Arnhem
06-21694630

Afbeelding 10. Proefsleuf nr. 1, Profiel nr. 2, ter plaatse van de noordelijke randzone van het onderzoeksgebied. De foto (Foto nr. 9) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Gemeente Zevenaar
Ter attentie van mevr. L. Werdmüller

Betreft: Toetsing archeologisch rapport

Datum: 31-03-2025

Voorliggend adviesverzoek

De adviesaanvraag betreft het toetsen van archeologisch rapport:

Jeroen Wijnen & Ronny Kost, 2025 versie 2.1: Laagland Archeologie Rapport 1462 Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - karterende fase Vestersbos 2 te Zevenaar, gemeente Zevenaar (GD)

Bij de beoordeling is de KNA en het Handboek Archeologie voor de regio Arnhem leidend.

Laagland Archeologie heeft in december 2024 een Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - karterende fase uitgevoerd aan de Vestersbos 2 te Zevenaar. Het onderzoek vond plaats in verband met de ruimtelijke procedure rondom de ontwikkeling van een parkeerterrein. Het onderzoek is uitgevoerd conform de protocollen SIKB KNA 4002 en 4003.

Het plangebied ligt in een zone met stroomrugglooiingen. De crevasserug, waar de kern van Zevenaar op gelegen is, ligt ten oosten van het plangebied. Aan hand van de landschapskaarten van de gemeente Zevenaar ligt het plangebied in een zone van woerdgronden en deels op een rivieroeverwal. Pleistocene zanden zijn te verwachten binnen 1,0 à 3,0 m -mv, mogelijk afgedekt met het Wijchen Laagpakket, komen of oeverafzettingen, die mogelijk weer zijn afgedekt met crevasseafzettingen/afzettingen van een uitloper van een crevasse.

De archeologische verwachting is middelhoog voor de periode Laat-Paleolithicum tot Bronstijd (geen bekende resten en onduidelijke landschapsopbouw), vanaf de Midden-Bronstijd tot Late Middeleeuwen is de verwachting hoog. Omdat op het vroegste historische kaartmateriaal geen bebouwing staat aangegeven binnen het plangebied is de archeologische verwachting middelhoog voor de Nieuwe Tijd.

Onder de huidige bebouwing is sprake van een diepe fundering met daar tussen kruipruimten met een aanlegdiepte van ongeveer 213 cm -mv. Een latere uitbreiding met een fundering met daartussen kruipruimten heeft een aanlegdiepte van ongeveer 80 cm -mv. Rondom de bebouwing is het bodemprofiel wellicht weinig tot niet verstoord.

Het karterend booronderzoek heeft tot doel archeologische vindplaatsen op te sporen. Hiertoe zijn verspreid in het toegankelijke deel van het plangebied karterende boringen gezet. Relevante lagen van de boorkernen zijn gezeefd op archeologische indicatoren. In dit stadium is karterend booronderzoek de meest efficiënte onderzoekswijze om de archeologische potentie van het plangebied in kaart te brengen.

Er is een onverstoord bodemopbouw aangetroffen rondom de bebouwing. Er zijn drie potentieel archeologische niveaus die uit het booronderzoek naar voren komen. De top van de crevasseafzettingen op 70 à 110 cm -mv (10,17 à 10,66 m +NAP), een laklaag direct onder de crevasseafzettingen op 140 à 160 cm -mv (9,65 à 9,99 m +NAP) en de Laag van Wijchen, Formatie van Kreftenheye op 180 à 220 m -mv (8,99 à 9,67 m +NAP). In de laklaag zijn houtskoolresten aangetroffen in het zuidelijk deel van het plangebied (boring 1 t/m 4 en 6).

Advies Laagland archeologie

Binnen het plangebied zijn meerdere (potentiële) archeologische niveaus aangetroffen (binnen het plangebied bevindt zich een gestapeld landschap), waarvan in één van deze niveaus daadwerkelijk archeologische indicatoren zijn aangetroffen. Afhankelijk van de plannen en de daarmee gepaard gaande bodemingrepen worden deze archeologische niveaus mogelijk geraakt. In de regio Arnhem wordt een buffer van 30 cm bovenop een Samenvatting potentieel archeologisch niveau aangehouden.1 Het potentiële archeologische niveau, waarin daadwerkelijk archeologische indicatoren zijn aangetroffen, wordt gevormd door de top van de laklaag, die vanaf 120 cm -mv (9,99 m +NAP) is aangetroffen. Op een advieskaart staat een zonering waar archeologische indicatoren zijn aangetroffen in de laklaag, waardoor de aanwezigheid van archeologische waarden heel waarschijnlijk is.

Dit impliceert dat archeologisch onderzoek aan de orde is bij ingrepen van 90 cm –mv (10,29 m +NAP) of meer, binnen de zone waar archeologische waarden heel waarschijnlijk zijn.

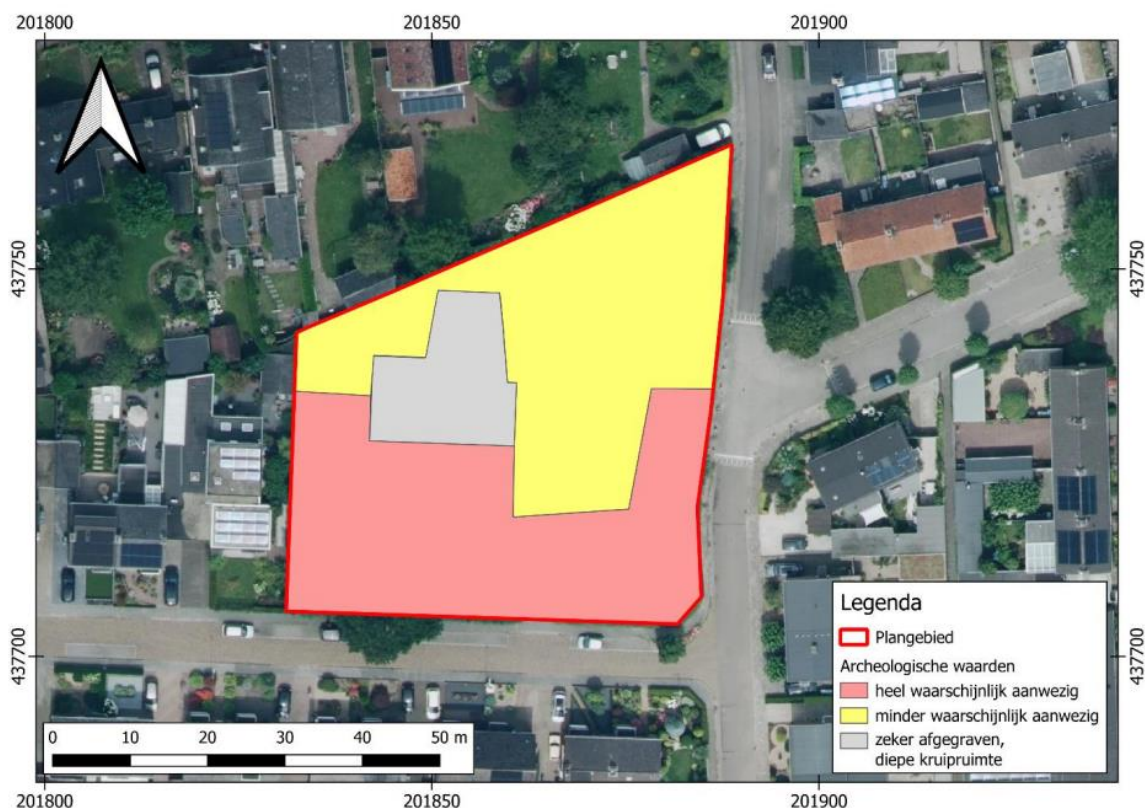
Op basis van de onderzoeksresultaten wordt nader archeologisch onderzoek geadviseerd conform protocol 4003 IVO (landbodems) als de bodemingrepen dieper dan het niveau van 10,29 m +NAP reiken binnen de zone waar archeologische waarden heel waarschijnlijk zijn. Gelet op de te verwachten prospectiekenmerken en prospecteerbaarheid van een eventuele vindplaats wordt geadviseerd dit vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek conform de KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P).

Opmerkingen

- Geen

Conclusie en advies

Het advies van Laagland archeologie kan worden overgenomen. Binnen het plangebied is karterend geboord. Hieruit blijkt dat er aan de zuidzijde (rode zone onderstaande afbeelding) van het plangebied mogelijk archeologische resten kunnen worden aangetroffen op een diepte van 9,99 m NAP. Hier moet conform het advies rekening worden gehouden met een buffer van 30 cm. Indien de bodemingrepen dieper dan het niveau van 10,29 m NAP reiken wordt het advies om vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek overgenomen. De overige delen (grijs en geel) kunnen op basis van het karterende onderzoek worden vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkeling.

Afhankelijk van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kunnen de volgende verplichtingen worden opgelegd:

De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; of de verplichting tot het doen van vervolgonderzoek doormiddel van een opgraving op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; of de verplichting de werken of

werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring te laten begeleiden door een archeologisch deskundige; en de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden schriftelijk verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarden is omgegaan en het archeologisch aangetroffen vondstmateriaal te deponeren bij het desbetreffende depot.

Het rapport kan als definitief worden beschouwd.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'S' followed by a 'D'.

S. Diependaal MA
Regioarcheoloog gemeente Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal,
Westervoort en Zevenaar
Eusebiusbuitensingel 53
Postbus 9200
6800 HA Arnhem
06-21694630